

VÕRU MUUSIKAKOOL TAVAÕPPE SAKSOFONI ÕPPEKAVA

1. EESMÄRGID

Klassikalise muusika tavaõppe õppekava rakendamine annab lastele ja noortele võimaluse saada ülevaatlik muusikaajaloo tundmine, elementaarne muusikaline kirjaoskus ja hea pillimänguoskus. Muusikaõpingute abil avardatakse õppurite silmaringi, hoitakse ja õhutatakse muusikahuvi, et aidata orienteeruda eri ajastute muusikastiilides, kontserdikülastaja ja harrastusmuusikuna.

Nominaalne õpiaeg kestab 6 aastat. Õppeaastas on 35 õppenädalat.

2. ÕPPEAINETE LOETELU

õppeained	noorem aste				vanem aste	
	I tase		II tase		III tase	
	1. aasta	2. aasta	1. aasta	2. aasta	1. aasta	2. aasta
saksofon	1,5	1,5	1	1	1	1
solfedžo	1,5	1,5- 2	1	1	1	1
muusikalugu					1	1*
koosmusitseerimine			1*	1*	1*	1*
lisapill				0,5*	0,5*	0,5*

* valikaine

3. AINEKAVAD

3.1. Õppeaine nimetus: SAKSOFON

Maht tundides: 1 akadeemiline kontakttund nädalas (õppeaastas 35 tundi)

Õpetuse eesmärgid

Õhutada armastust muusika vastu nii selle kuulaja kui esitajana. Kujundada õppuritel elementaarseid tehnilisi oskusi, võimaldamaks vaba eneseväljendust muusikas oma instrumendil. Õpetada mängima saksofoni kui soolo- ja orkestripilli.

Õppeaine programm

Õppeprotsess jaguneb kolmeks osaks:

- 1) tehniliste oskuste arendamine - töö heliredelite, harjutustega
- 2) töö soolorepertuaariga
- 3) koosmäng

I tase

1. õppeaastal alustatakse õppimist hingamistehnikast, kohe kujundatakse õige suudim. Tähtis on jälgida õpilase kehahoidu (õlad kael ning lõug ei tohi minna pingesse). Hea on alustada ka näiteks pika tooni vilistamisega, kui õpilane oskab vilistada.

Kui on teatud järjepidev hääl saavutatud, alustatakse kohe harjutusi instrumendil. Põhiline õpe toimub alt-saksofonil, erandina võivad vanemad õpilased (13-) alustada ka tenoril.

Kui mõned lihtsamad mänguvõtted on meeles, võiks neid ära kasutades mängida kuulmise järgi mõnd lihtsamat ja tuntud viisi (Ernesaksa "Rongisõit", lastelaulud Hiire-tips, Kus on minu koduke jne.). Samal ajal tuleb ka õppida noodinimed ning proovida tunnetada helilaadi (mis on enamasti mažoor või loomulik minoor). Suudimi, hingamise ja pillihoiuga tuleb tegeleda kogu aeg kuni kooli lõpuni välja, niisiis edaspidi sellest juttu enam ei tule. Ka on tarvis mängida koos teiste pillidega, et juba õppida kuulama muusikapala, mis mitme peale kokku kõlab ning osata endale selles õige koht leida. Enamasti toimub koosmäng koos klaveriga, aga ka teise saksofoniga või mõne teatud löökpilliga. Strihibitest kasutatakse detached ja legatot.

1. õppeaasta jooksul tuleks esineda nii sageli kui võimalik, aga vähemalt kord poolaastas.

Repertuaari näited:

Eesti lihtsamaid lastelaule "Juba linnukesed", "Poisid ritta", "Vennad on mul..." "Mutionu" jne.

Fr. Schubert Vals

R. Schumann Meloodia või teisi lihtsamaid 8 kuni 16 – taktilisi palu.

2. õppeaastal tuleb kasutada ära terve pilliulatus, asuda süstemaatiliselt mängima heliredeleid ja kolmkõlasid. Esinemistega sama, mis esimesel aastal, peast mängimine jätkub ja kes on võimeline, see mängib sama pala eri helistikes.

Aasta lõpeb taseme üleminekukontserdiga, kus õppur esitab peast kaks pala.

Repertuaari näited:

L van Beethoven Šoti tants

W. A. Mozart Kontratants

J. S. Bachi Koraal või teisi mitte alla 16-taktilisi palu.

Esinemise kord

Hindeline esinemine 2-3 korda õppeaastas

Nõuded taseme lõpetamisel – hindeline arvestus

- esitada kaks eriilmelist pala

II tase

Heliredelid, sh. kolmkõlad ja arpedžod võimalusel ka D7-akord, näit.C, D,E, F ja d,e.

Dünaamilise skaala (ff-pp) harjutused ning harjutused vihikust Hal-Leonard "Essential elements for saxophone"

Repertuaari näiteid:

1. aasta:

L van Beethoven Saksa tants

A. Hatšaturjan Andantino

J. Brahms Petruška

P. Harvey. Rhythmics for sax. (Duetid 1-27)

2. aasta:

W. A. Mozart Contratants

G. Fr. Händel Gavott

V. Tarnopolski Lõbus kahekõne

Trankriptsioonid ans. The Beatles repertuaarist

Oma osa on ka peast mängimisel, vastavalt võimetele, kas näit. eesti lastelaule või tuntud meloodiaid.

Esinemise kord

Hindeline esinemine 2-3 korda õppeaastas

Nõuded taseme lõpetamisel:

üleminekueksamil esitatakse kolm erinevate karakteritega pala, millest üks on koosmäng (duett, trio, ansambel).

III tase

Jätkata samade põhimõtete järgi nagu süvaõppeski (vaata süvaõppe saksofoni ainekava)
Heliredelitest lisanduvad kuni 5-märgilised ja kromaatileine heliredel. Rohkem rõhku nendel aastatel tuleb panna koosmängule, kas duettide näol või, kui õpilane suudab orkestris mängida, siis on orkestripartiid paladega võrdväärset.

Esinemise kord

Hindeline esinemine 2-3 korda õppeaastas

Nõuded taseme lõpetamisel:

eksamil, mis on kooli lõpueksam, tuleb esitada neli pala. Näit. lihtsam suurvorm, kaks erineva iseloomuga pala ja koosmäng (duett, trio või ansambel).

Tasemenäiteid

1. aasta:

P Tšaikovski Polka

R. Scumann Knecht ruprecht

P. Wedgewood Are you ready!

2. aasta

L van Beethoven Sonatiin

A. Gretšaninov Osad süidist "Õhtulaulud"

G. F. Händel Menuett /duett)

3. aasta

A. Hala Foxtrott

J. Haydn Sonatiin

P-M Dubois Ratsanik ja Laul emale Provaansi süidist

3.2. Õppeaine nimetus: SOLFEDŽO

Vaata Võru Muusikakooli tavaõppe akordioni õppekava punkt 3.2. Solfedžo

3.3. Õppeaine nimetus: MUUSIKALUGU

Vaata Võru Muusikakooli tavaõppe akordioni õppekava punkt 3.3. Muusikalugu

3.4. Õppeaine nimetus: KOOSMUSITSEERIMINE

Maht tundides: II tase ja III tase – 1 rühmatund nädalas, 35 tundi õppeaastas

Õpetuse eesmärgid:

Pillimängu õppimisel peavad tasakaalus olema eriala ja koosmusitseerimine.

Koosmusitseerimisega tuleb alustada juba 1. õppeaastal, mängides alguses koos õpetajaga, hiljem sobivas koosluses kaasõpilastega. Järgides lääne puhkpillikoolituse põhimõtteid, on väga tähtis õppeprotsessis ansamblimängu osa suurendamine.

Kooli ansambli- ja orkestriklassis mängitav repertuaar peab olema õpilastele jõukohane ja soodustama nende erialast arengut.

Ansambli ja orkestri kõlakvaliteet, mängukultuur, aga ka repertuaari omandamise kiirus sõltuvad iga liikme muusikalisest haritusest ning kogemustest oma oskusi praktikas rakendada.

Oluliseks koosmusitseerimise eesmärgiks on paralleelselt ansambli- ja orkestrimängu arendamisega kinnistada õpilase muusikalist kirjaoskust.

Õppe sisu:

Koosmängus saab algaja õpilane musitseerida juba minimaalsete oskustega.

Tähelepanu tuleb pöörata:

- muusikalisele kirjaoskusele;
- strihhidele;
- muusikastiilidele: klassikaline jazz, swing, rock;
- agoogika-, dünaamika- ja tempoterminitele, nende kasutamisele.

Rütmiõpetus

Pillimängu õppimisel on väga tähtis arendada õppurites arusaamist rütmist ja kontrolli rütmipulsi üle. Osa õpetajaid panevad algusest peale rõhu toonile ja õigete nootide mängimisele. Liiga tihti on rütmiõpetus kui kõige tähtsam distsipliin muusika õppimisel jäetud tähelepanuta või on sellele pööratud tähelepanu liiga vähe.

Rütmiline hoolikus ja täpsus mõjutavad intonatsiooni ja ansamblimängu. Rütmilise täpsuse puudumine mõjub ebasoodsalt ka iga noodi alguse ja lõpu intonatsioonile.

Koosmusitseerimine peab andma vajalikud kogemused mängimiseks kollektiivis, sh:

- oskuse jälgida dirigenti;
- oskuse pause lugeda;
- oskuse mängida rühmas - kuulata teisi.

Tähtis on, et iga harjutus või pala õnnestuks esimesel katsel, äärmiselt kahjulik on nn proovimise harjumus.

Õppematerjali jõukohasus, edasiliikumise tempo ja harjutuste ajastamine vastavalt tasemele on tähtsad faktorid koosmusitseerimise arengus.

Motivatsiooni punktid:

- laps teeb hea meelega seda, mis teda huvitab ja talle meeldib;
- eeskujuks on eelkõige õpetaja meeldiv mäng, kontserdid, plaadid jne;

- hea ajend on musitseerimine õpetajaga koos;
- ansambli mängu puhul on tegemist meeskonnatööga;
- oluline on hea repertuaar ja huvitavad kontserdid;
- edukad kontserdid;
- kiitus, esiletõstmine.

Õppuri igakülgse arengu tagamiseks tuleb pidevalt tähelepanu juhtida järgmistele teemadele:

- hingamine. Tuletada alati meelde sügava, mahuka sissehingamise tähtsust;
  - pillitoon ehk muusikaline käekiri. Selle saavutamiseks mängida võimalikult palju lüürilisi, laulvaid palasid, pöörates tähelepanu kõla täiuslikkusele ja nootide seotusele;
  - oluline on artikulatsiooni selgus, põhistrihhide õige kasutamine;
  - intonatsioon. Puhast intonatsioon on määrava tähtsusega, eriti kahe või enama puhkpilli koosmängus;
  - rütm. Ainult tugeval rütmitundel põhinev mäng võimaldab saada heaks pillimeheks.
- Loomulikult kuuluvad nende üldküsimumuste juurde alati spetsiifilised probleemid: *embouchure*, keeletehnika, *legato*, kõigi tehnikate koostöö jne.

Repertuaari näited:

duetid ja triod näit J. Mcrae Duets and trios

P. Weill –Duets või originaalseaded

O. Kask 4 + Ansamblid

Orkestrimuusikat tähtpäevadeks – Marsid , polkad, valsid , foxtrotid jm.

Pop ja jazz - Hal Leonardi kirjastuselt – Santana !, Broadway

Klassikaline - P. Sweeney Pantheon

D. Milhaud - Suite francese

nn. Fanfare koosseis:

J. de Haan Päikesetõus

P. Saucedo Päikeseloojang

3.5. Õppeaine nimetus: LISAPILL

Vaata Võru Muusikakooli tavaõppe akordioni õppekava punkt 3.5. Lisapill

Esinemise kord

Hindeline esinemine kaks korda õppeaastas